

Samen
Minder
Suicide

INFORMATIEFOLDER 113 SPICE

SUICIDE PREVENTION IN CLINICAL EMERGENCIES

*'Hulp begint
met de
juiste vraag'*

INLEIDING

In Nederland vinden er jaarlijks ongeveer 15.500 bezoeken plaats aan de spoedeisende hulp (SEH) in verband met zelf toegebracht letsel. In zo'n 75% van alle gevallen gaat het om een poging tot zelfdoding. In de overige gevallen gaat het vooral om zelfbeschadiging. ([Veiligheid.nl](#), 2020). Een groot deel van de bezoekers wordt daarna opgenomen op verschillende afdelingen voor medische behandeling of observatie, zoals de Intensive Care Unit, Acute Opname Afdeling, medische afdelingen of een Medisch Psychiatrische Unit. Effectieve behandeling van patiënten met suïcidaal gedrag is essentieel, aangezien het risico op herhaling na ontslag hoog is (Kerkhof, 2010).

De zorg voor mensen die een poging tot zelfdoding hebben gedaan, kan een uitdaging zijn voor professionals in ziekenhuizen, zie o.a. het artikel van [Lommerse et al., 2023](#). De meeste artsen hebben geen speciale training gekregen in de zorg voor patiënten met suïcidaal gedrag en voelen zich vaak onzeker over hun rol. Ook binnen de opleidingen tot verpleegkundige is het onderwerp onvoldoende geborgd.

---

113 SPICE (SUICIDE PREVENTION IN CLINICAL EMERGENCIES)

113 SPICE (Suicide Prevention In Clinical Emergencies) is een online vragenlijstonderzoek dat bijdraagt aan het inzichtelijk maken van de mate van kennis, vaardigheden en zelfvertrouwen van zorgverleners m.b.t. suicidepreventie in uw ziekenhuis. Daarnaast geeft 113 SPICE informatie over de mate waarin zorgverleners vinden dat er wordt gewerkt volgens de [Multidisciplinaire richtlijn voor diagnostiek en behandeling van suïcidaal gedrag](#) in uw ziekenhuis. En kunnen zij aangeven waar volgens hen punten voor verbetering liggen. 113 SPICE biedt uw ziekenhuis de mogelijkheid om aandachtspunten voor de zorg in kaart te brengen.

Op basis van het verkregen inzicht in de knelpunten en de wensen en behoeften van zorgverleners, maakt uw ziekenhuis een plan van aanpak. 113 biedt hiervoor mogelijkheden op het gebied van bewustwording en scholing. Om de vorderingen inzichtelijk te maken, herhaalt uw ziekenhuis jaarlijks het online vragenlijstonderzoek.

113 gebruikt de data van alle ziekenhuizen voor wetenschappelijk onderzoek, waarover artikelen worden gepubliceerd. De resultaten van dit onderzoek zijn niet herleidbaar naar een specifiek ziekenhuis.

PRAKTISCHE INFORMATIE 113 SPICE

Leden van het 113 Netwerk Ziekenhuizen nemen deel aan 113 SPICE. Hieronder staat alle informatie voor de inzet van dit online vragenlijstonderzoek binnen uw ziekenhuis op een rij.

De start:

- Via 113 ontvangt de hoofdcontactpersoon in het ziekenhuis (vaak de ambassadeur voor suïcidepreventie) een digitale link naar de vragenlijst.
- De hoofdcontactpersoon zorgt voor verspreiding onder de beoogde zorgverleners. Dit zal plaatsvinden via de mail. Attendering op 113 SPICE via een nieuwsbrief, posters en/of flyers op de afdeling stimuleert een goede response. 113 biedt hiervoor een opzet.
- De hoofdcontactpersoon is op de hoogte van het aantal zorgverleners dat de link ontvangt.
- De hoofdcontactpersoon herhaalt de oproep om de vragenlijst in te vullen na 2 en 4 weken opnieuw via de mail.
- Na 6 weken sluit 113 de link voor het ziekenhuis en kunnen vragenlijsten niet meer in de onderzoeksresultaten worden meegenomen.

De doelgroep:

- Voorwaardelijk: Spoedeisende Hulp (SEH), Intensive Care (IC).
- Zorgpersoneel: Verpleegkundigen, Verpleegkundig Specialist/Physician Assistant en artsen (i.o).
- Op verzoek van uw ziekenhuis kunnen maximaal 2 andere afdelingen, waar professionals vaak in aanraking komen met patiënten met suïcidaal gedrag, deelnemen.

De vragenlijst:

De vragen gaan over kennis, vaardigheden en zelfvertrouwen m.b.t. suïcidepreventie en verbeterpunten voor de zorg.

- Duur van de afname is maximaal 10 minuten.
- Deelname als zorgverlener is op vrijwillige basis.
- Afname en dus verwerking van de vragenlijst is anoniem.
- Korte informatie voor de deelnemer over het onderzoek is te vinden bij het openen van de link.

Analyse en terugkoppeling:

- 113 analyseert de data en verwerkt deze binnen enkele weken na afname.
- Data blijven eigendom van uw ziekenhuis en worden anoniem meegenomen in de landelijke resultaten.
- Terugkoppeling naar RvB, management en professionals vindt plaats via van een rapportage.
- 113 vergelijkt de resultaten met andere deelnemende ziekenhuizen en koppelt deze terug via een benchmarkrapportage.

Vervolg:

- Uw ziekenhuis maakt op basis van de eigen lokale situatie en de uitkomsten van 113 SPICE een plan van aanpak voor de opvolgende 2 jaar.
- Ter ondersteuning van het plan van aanpak biedt 113 een aantal interventiepakketten die stapsgewijs geïmplementeerd kunnen worden in het ziekenhuis:

Stap 1: Bekendheid met het onderwerp en actiebereidheid creëren in het ziekenhuis. Het suïcidepreventieteam deelt de rapportage met de RvB en bespreekt deze met de afdelingen (zorgpersoneel en managers). En stelt een concreet plan van aanpak op voor een periode van minimaal 2 jaar, ondersteund door het management.

Stap 2: Vergroten van bewustzijn en kennis rond suïcidepreventie van zorgpersoneel. 113 stelt hiervoor meerdere middelen ter beschikking. Denk aan: workshop suïcidepreventie, praatplaat, zakkaartje, babbelblik, divers foldermateriaal, webinars. Het suïcidepreventieteam bepaalt hoe zij de aangeboden middelen implementeren in het ziekenhuis.

Stap 3: Verbeteren van gespreksvaardigheden en zelfvertrouwen van zorgpersoneel (het gesprek aangaan rond zelfmoord).

113 biedt hiervoor een training, die ondersteund wordt door een e-learning. Uw ziekenhuis kiest uiteraard zelf hoe u uw zorgpersoneel wil scholen. Er is een mogelijkheid voor het volgen van een Train-de-Trainerprogramma. Voor andere mogelijkheden en kosten, kan meer informatie worden opgevraagd bij 113.

- De hoofdcontactpersoon herhaalt de vragenlijst na 1 en 2 jaar op dezelfde manier als de eerste afname.
- Contactpersonen van 113 en het online vragenlijstonderzoek 113 SPICE zijn gedurende deze 2 jaar bereikbaar voor vragen.

WAT MOET IK ALS ZIEKENHUIS DOEN OM DEEL TE NEMEN?

1. Stel de afdelingen vast (waaronder in ieder geval SEH & IC) en informeer de afdelingen vooraf door deze flyer te sturen. En te vertellen dat alle netwerkziekenhuizen dit onderzoek uitvoeren.
2. Bepaal een startdatum, een datum voor een herhaalde oproep na twee weken en een einddatum na vier weken.
3. Wanneer bovenstaande bekend is, benader 113 voor een link naar de vragenlijst SPICE die op maat wordt gemaakt voor uw ziekenhuis en waarin ook de afdelingen staan die zijn geselecteerd.

CONTACT

Behoeftte aan meer informatie? Neem contact op via agz@113.nl.

Een aantal maal per jaar overlegt 113 met het suïcidepreventieteam in uw ziekenhuis. Om samen te kijken hoe het loopt met de invoer van het plan van aanpak, waar men tegenaan loopt en wat de ervaringen zijn.